

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
PRIVIND FUNCȚIONAREA PIEȚEI ENERGIEI ELECTRICE
PENTRU ZIUA URMĂTOARE**

Întocmit: Societatea Operatorul Pieței de Energie M S.R.L. (OPEM S.R.L.)

DECEMBRIE 2024

LISTA DE CONTROL A REVIZIILOR

Documentul revizuit:

Nr. crt.	Rev.	Data	Revizia se referă la modificări efectuate conform prevederilor din:

CUPRINS

1. SCOP	4
2. DOMENIUL DE APLICARE.....	4
3. ACRONIME	4
4. DEFINIȚII	5
5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ.....	6
6. ORGANIZAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE	7
6.1. PARTICIPAREA LA PZU	7
6.2. ASPECTE GENERALE	8
6.3. OFERTAREA PE PZU.....	9
A) Caracteristicile ofertelor pe PZU	10
B) Conținutul ofertelor pe PZU	11
C) Formatul ofertelor pe PZU	11
D) Înregistrarea ofertelor în sistemul de tranzacționare al PZU.....	12
E) Validarea ofertelor	12
6.4. TRANZACȚIONAREA PE PZU.....	14
6.5. FUNCȚIONAREA ÎN REGIM NORMAL ȘI MĂSURI SPECIALE	14
6.6. STABILIREA CANTITĂȚILOR ȘI A PREȚULUI DIN TRANZACȚIONARE.....	15
A) Algoritmul utilizat.....	15
B) Reguli specifice privind stabilirea prețului	15
C) Principii privind executarea ofertelor și stabilirea cantităților tranzacționate	16
6.7. CONFIRMAREA TRANZACȚIILOR	16
A) Emiterea confirmărilor tranzacțiilor	16
B) Întârzierea generării confirmărilor de tranzacții	17
C) Contestații la confirmările de tranzacții	17
6.8. DECONTAREA.....	17
6.9. SITUAȚIILE DE URGENȚĂ	18
6.10. COMUNICAREA OPEE ÎN CADRUL PROCESULUI DE TRANZACȚIONARE.....	19
7. ANEXE	20
ANEXA 1 – TIPURI DE OFERTE DISPONIBILE ÎN SISTEMUL DE TRANZACȚIONARE	20
ANEXA 2 – DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI	21
1. Participantul la PZU are următoarele drepturi	21
2. Participantul la PZU are următoarele responsabilități	21
3. OPEE are următoarele drepturi.....	22
4. OPEE are următoarele responsabilități	23
5. PRE din care face parte un Participant la PZU (fără a fi participant la PZU) are următoarele drepturi:	24
6. PRE din care face parte un Participant la PZU (fără a fi participant la PZU) are următoarele responsabilități:	24

1. SCOP

1.1. Procedura operațională privind funcționarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare (numită în continuare „Procedura”) are drept scop aplicarea prevederilor Regulilor Pieței energiei electrice privind funcționarea Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare și a procesului de tranzacționare pe Piața pentru Ziua Următoare.

1.2. Regulile Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare (**PZU**) stabilesc principiile, regulile și mecanismele referitoare la formarea prețurilor și relațiile comerciale pe piața energiei electrice pentru ziua următoare asigurând un cadru centralizat de piață pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice de către participanții la piața angro de energie electrică, necesar pentru:

- a facilita formarea unei piețe angro de energie electrică la nivel național în condiții de concurență, transparență și nediscriminare;
- stabilirea prețurilor de referință pentru alte tranzacții din piața angro.

2. DOMENIUL DE APLICARE

2.1. Prezenta procedură se aplică de către:

2.1.1. Participanții Pieței de energie electrică pentru Ziua Următoare;

2.1.2. Operatorul Pieței de energie electrică pentru Ziua Următoare, OPEM S.R.L.;

2.1.3. Operatorii de sistem (Operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție);

2.2. Procedura privește detalierea cadrului de organizare și funcționare a Pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare;

2.3. Toate aspectele legate de participarea pe PZU se raportează la ora locală (EET - (Eastern European Time)).

3. ACRONIME

ANRE	-	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova;
EET	-	Ora Europei Răsăritene;
Euphemia	-	Pan-European Hybrid Electricity Market Integration Algorithm (algoritmul de tranzacționare european);
OPEE	-	Operatorul Pieței de Energie Electrică (OPEM S.R.L.);
OST	-	Operatorul Sistemului de Transport;
PIP	-	Preț de Închidere a Pieței;
PRE	-	Parte Responsabilă pentru Echilibrare;
PRE-PZU	-	Parte Responsabilă pentru Echilibrare constituită de OPEM S.R.L. pentru PZU;
PZU	-	Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare;
RPEE	-	Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020 din 07 august 2020, cu modificările și completările ulterioare;
SE	-	Sistemul Electroenergetic Național;

ST

Sistemul de tranzacționare PZU.

4. DEFINIȚII

4.1. În sensul prezentei Proceduri se utilizează termenii și noțiunile definite în Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 din 27.05.2016, cu modificările și completările ulterioare, în Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020 din 07 august 2020, cu modificările și completările ulterioare, precum și următorii termeni și noțiuni:

4.1.1. *Canal de comunicare acceptat* – Web-site, e-mail, telefon;

4.1.2. *Căi de comunicație proprii* – Totalitatea sistemelor de transmitere/recepție de date deținute de OPEE, respectiv de participanții la PZU și OST;

4.1.3. *Certificat de acces la PZU* – Certificat digital care asigură participantului accesul la sistemul de tranzacționare al PZU și care se va transmite prin mijloace electronice persoanelor desemnate conform *Procedurii privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)*;

4.1.4. *Cod de identificare al Participantului* – Cod alfanumeric alocat de către OPEE, unui utilizator al participantului, pentru a putea fi identificat în platforma de tranzacționare a PZU;

4.1.5. *Codul de identificare al tranzacției* – Cod unic atribuit tranzacției de către sistemul de tranzacționare al PZU, în momentul în care aceasta este înregistrată în sistemul de tranzacționare;

4.1.6. *Executare a unei oferte* – Stabilirea unei tranzacții pe PZU care satisface condițiile ofertei, de către participantul la PZU care a introdus-o, în urma derulării mecanismului de cuplare;

4.1.7. *Generație a ofertelor bloc interdependente* (aflate în legătură) – Nivelul asociat unei oferte bloc în cadrul familiei de oferte bloc interdependente;

4.1.8. *Garanție financiară* – Scrisoare de garanție bancară sau depozit bancar destinate garantării obligațiilor de plată ale participanților la PZU față de OPEE, acceptate de acesta în baza prevederilor unei proceduri publice;

4.1.9. *Limita de tranzacționare cantitativă* – cantitatea maximă orară de energie electrică acceptată de OPEE ca sumă a cantităților din ofertele unui participant la PZU, conform solicitării prealabile a acestuia;

4.1.10. *Limita de tranzacționare valorică* – valoarea maximă însumată a perechilor preț-cantitate și ofertelor bloc de cumpărare, acceptată de OPEE pentru un participant la PZU, corespunzătoare garanțiilor financiare disponibile ale acestuia;

4.1.11. *Notificare fizică* – Informare în cadrul sistemului de tranzacționare transmisă OST privind schimburile de energie electrică cu fiecare PRE urmare a tranzacțiilor încheiate pe PZU de către membrii PRE respectiv, pentru fiecare interval de tranzacționare și, respectiv, informare privind schimburile de energie electrică cu PRE-PZU transmise de către fiecare PRE pentru tranzacțiile încheiate pe PZU de către membrii PRE;

4.1.12. *Ofertă bloc independentă* – Ofertă bloc a cărei executare nu este condiționată de și/sau nu condiționează executarea altei oferte bloc;

4.1.13. *Oferte bloc interdependente* – Ofertele bloc aflate în legătură una față de alta pentru care acceptarea uneia dintre acestea (oferta copil) poate avea loc doar dacă a fost acceptată cealaltă ofertă bloc (oferta părinte) a participantului la PZU pentru ziua de tranzacționare respectivă;

4.1.14. *Parte Responsabilă cu Echilibrarea* – Participantul care și-a asumat individual responsabilitatea echilibrării sau grup de echilibrare căruia Participantul i-a transferat responsabilitatea echilibrării. În cadrul procedurii se utilizează acronimul PRE pentru ambele situații;

4.1.15. *Parte Responsabilă cu Echilibrarea constituită de OPEM S.R.L.* – (PRE-PZU) Partea responsabilă cu echilibrarea constituită de către OPEE în vederea asumării responsabilității echilibrării pentru toate tranzacțiile comerciale pe PZU în care se angajează în calitate de contraparte. PRE-PZU nu are dreptul să-și asume responsabilitatea echilibrării pentru:

- a) niciun punct de racordare
- b) niciun participant la PZU.

4.1.16. *Participant la PZU* – Participant care se înscrie la PZU pe baza regulilor aprobate de ANRE și detaliate în *Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)* și care respectă *Contractul cadru de participare la PZU și PPZ*, precum și reglementările naționale corespunzătoare participării la piața de energie electrică aplicabile;

4.1.17. *Preț maxim al scalei de preț* – Valoarea maximă a prețurilor la care pot fi introduse oferte. Prețul maxim al scalei de preț este stabilit pe baza unei proceduri elaborată de OPEE și avizată de ANRE;

4.1.18. *Preț minim al scalei de preț* – Valoarea minimă a prețurilor la care pot fi introduse oferte (zero), stabilită conform pct. 5 al Anexei 1;

4.1.19. *Poartă în sistemul de tranzacționare* – Stare asociată unui anumit proces desfășurat în cadrul sistemului de tranzacționare, care permite realizarea unor acțiuni specifice procesului respectiv. Starea sistemului de tranzacționare permite efectuarea acțiunilor relevante exclusiv în perioada în care poarta este deschisă. Poarta de ofertare permite înscrierea ofertelor în sistemul de tranzacționare;

4.1.20. *Poartă de matching* – Stare a sistemului de tranzacționare asociată procesului de stabilire a tranzacțiilor pe PZU, respectiv de stabilire a prețului de închidere a pieței și a cantităților tranzacționate prin alocarea pe portofoliul fiecărui participant folosind rezultatele furnizate de algoritmul de tranzacționare, Euphemia;

4.1.21. *Publicarea rezultatelor* – În contextul prezentei proceduri, punerea la dispoziția participanților la PZU a confirmărilor de tranzacții este referită și ca publicare a rezultatelor;

4.1.22. *Scrisoare de garanție bancară de plată* – document prin care banca garantă se angajează în mod irevocabil și necondiționat să plătească, la prima solicitare scrisă a OPCOM S.A. orice sumă până la concurența unei sume maxime stabilite de către Participantul la PZU, în calitate de ordonator al garanției. Este emisă pe o perioadă limitată de timp, conform modelului agreat de comunitatea bancară;

4.1.23. *Sistem de tranzacționare pe PZU* – Sistem informatic stabilit și menținut de OPEE în scopul administrării PZU, referit în continuare prin acronimul ST;

4.1.24. *Surplusul cumpărătorului* – Concept economic care reflectă diferența dintre suma maximă pe care cumpărătorul ar fi fost dispus să o plătească pentru energia electrică cumpărată, conform ofertelor transmise și suma dată de cumpărător pentru aceasta;

4.1.25. *Surplusul vânzătorului* – Concept economic care reflectă diferența dintre suma primită de vânzător pentru energia electrică vândută și suma minimă pe care ar fi fost dispus să o primească pentru aceasta, conform ofertelor transmise;

5. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

5.1. Legea cu privire la energia electrică Nr. LP107/2016 din 27.05.2016, cu modificările și completările ulterioare;

5.2. Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020 din 07 august 2020, cu modificările și completările ulterioare;

5.3. Contractul cadru de participare la Piața pentru Ziua Următoare (PZU) și Piața pe Parcursul Zilei (PPZ);

- 5.4. Procedura operațională privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare;
- 5.5. Procedura operațională privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare;
- 5.6. Procedura privind înregistrarea, suspendarea, revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ);
- 5.7. Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifului reglementat pentru serviciul de operarea pieței energiei electrice, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 395/2019.

6. ORGANIZAREA PIEȚEI PENTRU ZIUA URMĂTOARE

6.1. PARTICIPAREA LA PZU

6.1.1. Participarea la PZU este voluntară, fiind permisă participanților la piață care au fost înregistrați ca participanți la PZU.

6.1.2. Pentru a deveni participant la PZU, un participant la piață trebuie să fie înregistrat de OPEE conform prevederilor RPEE și celor din *Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților de la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)*.

6.1.3. Operatorii de sistem (operatorul sistemului de transport și operatorii sistemelor de distribuție) pot deveni participanți la PZU și pot participa la PZU numai în scopul îndeplinirii funcțiilor lor prevăzute expres în lege și în Regulile pieței energiei electrice.

6.1.4. Înainte de a transmite oferte de vânzare/cumpărare energie electrică, participanții trebuie să îndeplinească cerințele necesare privind accesul la sistemele de tranzacționare și cerințele legate de partea de garantare și decontare, conform prevederilor din procedurile relevante aferente piețelor.

6.1.5. Un participant la piață este înregistrat ca participant la PZU ulterior înregistrării sale ca PRE.

6.1.6. La înregistrare, fiecare participant la PZU primește un cod de identificare pe PZU. În cazul în care participantului i-a fost transferată responsabilitatea pentru echilibrare la mai multe PRE, se va aloca participantului cod diferit de identificare pentru fiecare PRE/grup de echilibrare în parte, participarea la piață fiind individuală (garanții, ofertare, tranzacționare, note de decontare, facturare) pentru fiecare cod alocat.

6.1.7. Un participant la PZU se poate retrage din proprie inițiativă de pe PZU, în condițiile specificate în *Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților de la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)*.

6.1.8. OPEE poate suspenda sau revoca înregistrarea unui participant la PZU în oricare dintre următoarele cazuri, detaliate în *Procedura privind înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)*:

- dacă participantul la PZU nu mai îndeplinește una sau mai multe dintre condițiile necesare pentru înregistrarea ca participant la PZU;
- dacă participantul la PZU nu respectă prevederile din *Contractul cadru de participare la PZU și PPZ* și prevederile specifice din RPEE.

6.1.9. OPEE aprobă *Contractul cadru de participare la PZU și PPZ*, care cuprinde drepturile și responsabilitățile reciproce ale OPEE și ale participantului la această piață.

6.1.10. După semnarea de către reprezentantul autorizat al solicitantului a *Contractului cadru de participare la PZU și PPZ*, înregistrarea ca participant la PZU devine efectivă începând cu data intrării în vigoare a acestuia.

6.1.11. OPEE comunică participantului datele de acces la sistemul de tranzacționare.

6.1.12. Retragerea, suspendarea sau revocarea unui participant la PZU nu exonerează participantul de îndeplinirea obligațiilor angajate pe PZU până la acel moment.

6.1.13. OPEE întocmește și păstrează un Registru de tranzacționare, care conține informațiile relevante despre fiecare participant la PZU.

6.1.14. În vederea îndeplinirii sarcinilor de programare și notificare față de OST și în scopul realizării decontării fizice a tranzacțiilor încheiate pe PZU, OPEE înregistrează la OST un PRE dedicat tranzacțiilor încheiate pe PZU (PRE-PZU), în calitatea sa de contraparte în aceste tranzacții.

6.1.15. În PRE-PZU înregistrat de OPEE nu mai pot intra alți membri, iar toate tranzacțiile sunt executate prin intermediul schimburilor de energie electrică cu alte PRE-uri notificate în sistemul pieței de echilibrare administrate de OST.

6.1.16. OPEE poate realiza opriri planificate pentru mentenanța ST, precum și pentru implementarea unor soluții de îmbunătățire ale ST, în intervalul cărora funcționarea ST va fi întreruptă. OPEE va notifica participanții la piață asupra opririlor planificate ale sistemului informatic în timp util și luând în considerare gradul de urgență privind eventuale îmbunătățiri necesare.

6.2. ASPECTE GENERALE

6.2.1. O ofertă este acceptată doar dacă este introdusă de un participant la PZU sau de OPEE în numele acestuia, dacă este mandatat în acest sens, și anume dacă oferta conține codul de identificare al participantului la PZU înregistrat.

6.2.2. Pe PZU se încheie, în fiecare zi de tranzacționare, tranzacții ferme cu energie electrică activă pentru fiecare interval de tranzacționare al zilei de livrare corespunzătoare, pe baza ofertelor transmise de participanții la PZU.

6.2.3. Tranzacțiile pe PZU se efectuează prin corelarea ofertelor de vânzare și de cumpărare utilizând algoritmul Euphemia agreat pentru soluția unică de cuplare la nivel european, care permite obținerea unui beneficiu social maxim prin integrarea ofertelor orare și ofertelor bloc.

6.2.4. OPEE este contraparte pentru fiecare participant la PZU, în tranzacțiile încheiate pe PZU.

6.2.5. Tranzacțiile sunt finalizate prin livrarea fizică a energiei electrice în SE, în ziua de livrare.

6.2.6. Livrarea energiei electrice se consideră realizată prin transmiterea notificărilor fizice în conformitate cu prevederile din *Regulile pieței energiei electrice*, pentru tranzacțiile încheiate pe PZU.

6.2.7. Livrarea energiei electrice se face în orice punct de injecție sau extracție al SE.

6.2.8. Tranzacțiile încheiate pe PZU determină o obligație a respectivului participant la PZU de a livra energia electrică, în cazul în care tranzacțiile s-au bazat pe oferte de vânzare, sau o obligație de a achiziționa energia electrică, în cazul în care tranzacțiile s-au bazat pe oferte de cumpărare, în conformitate cu specificațiile respectivei tranzacții.

6.2.9. Fiecare tranzacție pe PZU se referă la un interval de tranzacționare, acesta fiind o oră a unei zile de livrare, primul interval de tranzacționare fiind intervalul dintre ora 0:00 și ora 1:00 aferent zilei de livrare.

6.2.10. Ziua de livrare are 24 de intervale de tranzacționare, cu excepția zilei de trecere de la ora de vară la cea de iarnă, care are 25 de intervale de tranzacționare, și a zilei de trecere de la ora de iarnă la cea de vară, care are 23 de intervale de tranzacționare.

6.2.11. Mecanismul de tranzacționare pe PZU este licitația închisă, respectiv ofertarea este permisă până la ora de închidere a pieței, participanții putând vizualiza exclusiv ofertele proprii. Ulterior închiderii porții de ofertare se realizează corelarea ofertelor prin rularea algoritmului Euphemia.

6.2.12. Principiile mecanismului de licitație care se aplică ofertelor sunt următoarele:

- a) corelarea ofertelor asigură un mediu nediscriminatoriu participanților la PZU;
- b) corelarea ofertelor se desfășoară în conformitate cu specificațiile acestora;
- c) rezultatele licitației se publică într-un termen rezonabil după ora de închidere a PZU.

6.2.13. Algoritmul utilizat pentru corelarea ofertelor și determinarea PIP în procesul de licitație închisă are ca principiu maximizarea bunăstării sociale la nivelul zonei de ofertare, respectiv la nivelul pieței naționale și anume a sumei dintre surplusul vânzătorului și surplusul cumpărătorului. Prin utilizarea unui astfel de algoritm se urmărește alocarea eficientă a resurselor din piața de energie electrică, luând în considerare toate ofertele introduse, fie acestea oferte orare fie oferte bloc.

6.2.14. Existența ofertelor bloc, care sunt acceptate doar dacă sunt respectate pe toate intervalele orare condițiile specifice la definirea acestor oferte, transformă problema într-una complexă, soluția fiind utilizarea unui algoritm de optimizare care să rezolve problema principală de maximizare a bunăstării sociale.

6.2.15. Ca regulă generală, o ofertă bloc este executată sau nu, prin compararea prețului său cu media prețurilor de închidere a pieței în orele respective, ponderate cu cantitățile din fiecare oră ale ofertei bloc. Având în vedere complexitatea problemei, este posibil ca o ofertă bloc să nu fie executată chiar dacă prețul său ar fi permis executarea la prețul de închidere. O astfel de ofertă respinsă de algoritmul de tranzacționare se numește ofertă respinsă paradoxal. Dimensiunea ofertei bloc prin cantitatea ofertată influențează probabilitatea de respingere paradoxală a unui bloc.

6.2.16. OPEE utilizează rezultatele furnizate de Euphemia pentru determinarea tranzacțiilor pe PZU ale fiecărui participant la PZU prin alocarea pe portofoliile participanților.

6.3. OFERTAREA PE PZU

6.3.1. Prevederile acestei secțiuni se aplică de către participanții la PZU și OPEE în activitatea de ofertare, respectiv de validare a ofertelor pentru tranzacționarea zilnică de energie electrică pe PZU.

6.3.2. Participanții la PZU introduc/modifică oferte de vânzare sau de cumpărare a energiei electrice pentru ziua de livrare.

6.3.3. Participantul poate transmite oferte cu preț pozitiv sau zero. Doar participanții care transmit oferte de vânzare pentru producția înregistrată ca producție prioritară au dreptul să ofere aceste producție cu preț zero.

6.3.4. Oferta de vânzare sau de cumpărare transmisă de participanții la piața de energie electrică care exploatează unități de producere trebuie să fie limitată de capacitatea instalată a acestora. Odată cu înregistrarea la piață, participantul care exploatează unități de producere are obligativitatea notificării OPEE privind capacitatea instalată, pentru a fi setată în sistemul de tranzacționare. Acesta are obligația notificării oricărei actualizări intervenite în capacitatea instalată furnizând licența actualizată sau alt document eliberat de ANRE care certifică această modificare sau declarație pe proprie răspundere dacă nu există alt document de certificare.

6.3.5. Până la ora de închidere a PZU, participanții la PZU pot introduce/modifica/anula oferte de vânzare sau de cumpărare, sistemul de tranzacționare luând în considerare ultima formă a ofertei fiecărui participant la PZU. După această oră, ofertele nu mai pot fi modificate sau anulate, ele fiind ferme și irevocabile.

6.3.6. OPEE determină curba ofertei prin combinarea tuturor perechilor preț-cantitate din ofertele orare de vânzare, sortate în ordine crescătoare a prețurilor, începând cu perechea preț-cantitate cu prețul cel mai mic până la cea cu prețul cel mai mare.

6.3.7. OPEE determină curba cererii prin combinarea tuturor perechilor preț-cantitate din ofertele orare de cumpărare, sortate în ordinea descrescătoare a prețurilor, începând cu perechea preț-cantitate cu prețul cel mai mare, până la cea cu prețul cel mai mic.

A) Caracteristicile ofertelor pe PZU

6.3.8. O ofertă exprimă angajamentul ferm al participantului la PZU de a intra într-un contract având ca obiect vânzarea sau cumpărarea de energie electrică.

6.3.9. Ofertele de vânzare/cumpărare de energie electrică se fac la nivel agregat pe portofoliul fiecărui participant la PZU.

6.3.10. Oferta este definită de minim o pereche preț-cantitate. Cantitatea este exprimată în MWh cu 3 zecimale, iar prețul este exprimat în moneda națională (MDL) cu două zecimale.

6.3.11. Ofertele pot fi de următoarele categorii:

- a) oferte orare;
- b) oferte bloc.

OFERTE ORARE

6.3.12. Pentru fiecare interval de tranzacționare, un participant la PZU poate transmite o singură ofertă orară de cumpărare și o singură ofertă orară de vânzare.

6.3.13. O ofertă orară de vânzare/cumpărare poate să conțină maxim 32 de perechi preț-cantitate. Prețul fiecărei perechi preț-cantitate reflectă prețul de tranzacționare acceptat de vânzător/cumpărător pentru energia ofertată în oferta orară respectivă la preț mai mic/mare.

6.3.14. Fiecare pereche preț-cantitate a unei oferte orare de cumpărare pentru un interval de tranzacționare definește prețul unitar maxim la care participantul la PZU este dispus să cumpere cantitatea de energie electrică din perechea preț-cantitate și cantitatea de energie din perechile preț-cantitate ofertate la preț mai bun (mai mare) din cadrul aceleiași oferte.

6.3.15. Fiecare pereche preț-cantitate a unei oferte orare de vânzare pentru un interval de tranzacționare definește prețul unitar minim la care participantul la PZU este dispus să vândă cantitatea de energie electrică din perechea preț-cantitate și cantitatea de energie din perechile preț-cantitate ofertate la preț mai bun (mai mic) din cadrul aceleiași oferte.

6.3.16. Participanții la PZU pot transmite la OPEE câte o limită de cantitate pentru cantitatea ofertată orar, separat pentru cumpărare și pentru vânzare, aplicabilă pentru fiecare oră, privind cantitatea maximă de ofertă ce poate fi ofertată de aceștia pe PZU, solicitându-i acestuia invalidarea ofertelor proprii care conțin cantități agregate orar mai mari decât această limită.

6.3.17. Ofertele orare sunt independente și se pot transmite pentru toate cele 24 de intervale de tranzacționare, respectiv pe 23 de intervale de tranzacționare în ziua de trecere de la orarul de iarnă la orarul de vară și pentru 25 de intervale de tranzacționare în ziua de trecere de la orarul de vară la orarul de iarnă.

OFERTE BLOC

6.3.18. Oferta bloc de vânzare sau de cumpărare pe PZU este o combinație de oferte simple de vânzare sau combinație de oferte simple de cumpărare aferente mai multor intervale orare, a căror executare este interdependentă, și anume se execută toate sau nu se execută niciuna. Oferta bloc este caracterizată de o limită de preț și un volum orar.

6.3.19. Ofertele bloc sunt definite de numărul intervalelor orare care formează blocul. Numărul intervalelor orare ale unei oferte bloc poate fi definit în sistemul de tranzacționare de OPEE (oferte predefinite în sistem) sau de participant. Ofertele predefinite în sistem sunt disponibile tuturor participanților. Ofertele bloc definite de participant sunt disponibile exclusiv participantului care le-a definit.

6.3.20. Ofertele bloc pot fi independente sau interdependente. Ofertele bloc pot fi interdependente numai dacă sunt de același sens, respectiv numai de vânzare sau numai de cumpărare.

6.3.21. Două sau mai multe oferte bloc interdependente formează o familie de oferte bloc. O familie de oferte bloc interdependente formată din două generații cuprinde cel puțin o ofertă bloc „părinte” (ofertă a cărei acceptare se poate face prin îndeplinirea condiției de executare a ofertei bloc, independent de alte oferte) și o ofertă bloc „copil” (ofertă a cărei acceptare este condiționată suplimentar de acceptarea altei oferte bloc, numită ofertă bloc „părinte”).

6.3.22. Ofertele bloc implementate în sistemul de tranzacționare al PZU au caracteristicile prevăzute în Anexa 1.

B) Conținutul ofertelor pe PZU

6.3.23. Ofertele orare transmise de către participanții înregistrați la PZU conțin cel puțin următoarele informații:

- a) codul de identificare al participantului la PZU;
- b) identificarea ca ofertă de vânzare sau ca ofertă de cumpărare;
- c) identificarea ca ofertă orară;
- d) valabilitatea (ziua de livrare, intervalul de tranzacționare la care se referă);
- e) cantitatea, pentru fiecare pereche preț-cantitate;
- f) prețul limită, pentru fiecare pereche preț-cantitate.

6.3.24. Ofertele bloc transmise de către participanții înregistrați la PZU conțin următoarele informații, după caz:

- a) codul de identificare al participantului la PZU;
- b) identificarea ca ofertă de vânzare sau ca ofertă de cumpărare;
- c) identificarea ca ofertă bloc;
- d) codul ofertei bloc de a cărei acceptare este condiționată, dacă este ofertă interdependentă de tip copil;
- e) valabilitatea, și anume perioada de definiție a blocului (ziua de livrare, intervalele de tranzacționare la care se referă, după caz);
- f) cantitatea orară pentru intervalele din perioada de definiție a blocului;
- g) prețul limită unitar acceptat pentru întreaga energie ofertată a blocului.

C) Formatul ofertelor pe PZU

6.3.25. Ofertele de cumpărare și ofertele de vânzare nu pot fi combinate într-o singură ofertă.

6.3.26. Prețurile energiei electrice din ofertele de vânzare/cumpărare pe PZU sunt introduse în MDL.

6.3.27. Ofertele orare de vânzare sau de cumpărare pe PZU sunt monotone.

6.3.28. O ofertă orară de vânzare monotonă constă în perechi preț-cantitate pentru un interval de tranzacționare, în care prețurile menționate în perechile preț-cantitate consecutive vor fi strict crescătoare.

6.3.29. O ofertă orară de cumpărare monotonă constă în perechi preț-cantitate pentru un interval de tranzacționare, în care prețurile menționate în perechile preț-cantitate consecutive vor fi strict descrescătoare.

6.3.30. Ofertele pot fi introduse prin interfața web a sistemului de tranzacționare al PZU sau prin încărcarea unui fișier de ofertă tip **.xml** care conține toate ofertele de un anumit sens (de vânzare/de cumpărare).

6.3.31. În format **.xml**, un fișier de ofertă de vânzare/cumpărare cuprinde atât oferte orare, cât și oferte bloc. Înregistrarea unei noi oferte ca fișier **.xml** înlocuiește întreaga ofertă (orară și/sau bloc) existentă în sistemul de tranzacționare pentru un anumit sens (vânzare/ cumpărare).

D) Înregistrarea ofertelor în sistemul de tranzacționare al PZU

6.3.32. Sistemul local de tranzacționare permite transmiterea în avans a ofertelor pentru maxim 6 zile de livrare cu condiția încadrării în garanțiile de validare.

6.3.33. Scala de preț în moneda națională MDL poate fi modificată în conformitate cu deciziile ANRE.

6.3.34. Intervalul de înregistrare a ofertelor pentru ziua de livrare următoare se încheie la ora de închidere a PZU, respectiv la ora **12:00**.

6.3.35. Înainte de ora de închidere a PZU, ofertele pot fi modificate sau anulate de către participantul la PZU care le-a introdus. Fiecare modificare stabilește o nouă ofertă, doar ultima versiune de ofertă validă fiind cea care va fi luată în considerare de algoritmul de stabilire a tranzacțiilor pe PZU.

6.3.36. Ofertele pot fi înregistrate de către participanții la PZU:

a) prin intermediul interfeței web a aplicației PZU;

b) prin încărcarea fișierului de ofertă de tip **.xml** compatibil cu sistemul local de tranzacționare pe PZU.

6.3.37. OPEE poate înregistra o ofertă (nouă sau modificată) în sistemul de tranzacționare în numele Participantului, dacă este mandatat în acest sens, și anume în situația în care participantul, aflat în imposibilitatea tehnică de a încărca în nume propriu oferta, solicită OPEE încărcarea ofertei în sistemul de tranzacționare în numele lui. OPEE va accepta înregistrarea ofertei în numele Participantului la solicitarea acestuia transmisă în timp util, doar dacă aceasta este transmisă pe e-mail (mesajul participantului va conține oferta/oferte pentru o singură zi de livrare) în format **.xml** și numai de la reprezentanții participantului având datele de contact declarate conform *Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele pe termen scurt de energie electrică (PZU și PPZ)*.

6.3.38. OPEE poate anula o ofertă existentă în sistemul de tranzacționare în numele Participantului, dacă este mandatat în acest sens, și anume în situația în care participantul, aflat în imposibilitatea tehnică de a anula oferta în nume propriu, solicită OPEE anularea ofertei în sistemul de tranzacționare în numele lui. OPEE va accepta anularea ofertei în numele Participantului la solicitarea acestuia transmisă în timp util, doar dacă Participantul face solicitarea **pe e-mail**, precizând clar tipul de ofertă (vânzare sau cumpărare) și ziua de livrare pentru care a fost introdusă. OPEE poate anula numai întreaga ofertă pe un anumit sens, de vânzare sau de cumpărare, și anume atât toate ofertele orare, cât și toate ofertele bloc pentru sensul și ziua de livrare solicitată. OPEE va accepta în acest sens solicitări de ștergere a ofertelor numai de la reprezentanții Participantului având datele de contact declarate conform *Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele pe termen scurt de energie electrică (PZU și PPZ)*.

6.3.39. După ora de închidere a PZU, ofertele nu mai pot fi modificate sau anulate, fiind irevocabile.

E) Validarea ofertelor

6.3.40. Limitele de tranzacționare se aplică sub formă de limite de cantitate sau limite de valoare.

6.3.41. OPEE poate stabili și modifica limita valorică de tranzacționare pentru un participant la PZU, pe baza garanțiilor financiare disponibile ale acestuia.

6.3.42. Fiecare participant la PZU poate solicita OPEE invalidarea ofertelor care conțin o cantitate orară totală mai mare decât o anumită limită specificată în avans de respectivul participant la PZU. Participanții la PZU pot specifica limite de cantitate diferite pentru ofertele de cumpărare și ofertele de vânzare.

6.3.43. Prin excepție de la prevederile pct. 6.3.42., în vederea validării ofertelor de vânzare/cumpărare, limita specificată în avans transmisă de participantul la PZU care exploatează unități de producere, va fi limitată la capacitatea instalată a acestora sau la o valoare mai mică decât aceasta.

6.3.44. Dacă oferta nu respectă limita de tranzacționare valorică stabilită de către OPEE conform *Procedurii privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare*, aceasta este respinsă. Participantul la PZU este notificat despre respingere printr-un mesaj transmis de către OPEE și poate modifica oferta pentru încadrarea în limita de tranzacționare, înainte ora de închidere a PZU.

6.3.45. Validarea ofertelor se face în mod automat de către sistemul de tranzacționare al PZU conform criteriilor de validare impuse prin specificațiile privind conținutul și formatul ofertelor și a regulilor aplicabile ofertelor din prezenta Procedură.

6.3.46. Sistemul informatic va verifica, în vederea validării, fiecare ofertă înscrisă pentru a stabili îndeplinirea următoarelor criterii:

- a) Dreptul participantului de a tranzacționa pe PZU, care poate fi afectat de expirarea licenței sau de existența unei suspendări sau revocări valabilă în momentul ofertării;
- b) Posibilitatea de a oferta pentru ziua de livrare selectată, respectiv afișarea în interfața sistemului de tranzacționare a porții de transmitere a ofertelor și a stării acesteia (stare deschisă);
- c) Exprimarea corectă a cantităților și prețurilor din punct de vedere al numărului de zecimale;
- d) Încadrarea prețurilor din ofertă în limitele scalei de preț;
- e) Încadrarea cantităților agregate la nivel orar din ofertă în limita de volum declarată de participant, dacă acesta are o declarație în acest sens;
- f) Caracterul monoton al prețurilor;
- g) Încadrarea în numărul admis de perechi preț-cantitate pe interval orar per participant, în cazul ofertelor orare;
- h) Încadrarea în numărul admis de oferte bloc per participant, în cazul ofertelor bloc;
- i) Încadrarea în cantitatea maximă de definiție pentru ofertele bloc;
- j) Încadrarea în limitele valorice ale garanției de validare/disponibilă pentru ofertele de cumpărare.

6.3.47. În cazul nerespectării unuia din criteriile de validare a ofertelor, sistemul informatic va invalida automat oferta și va atenționa participantul printr-un mesaj asupra motivului invalidării. Participantul poate corecta și retransmite oferta sau poate anula o ofertă oricând în perioada de ofertare.

6.3.48. În situația înscrierii ofertei prin fișier de tip **.xml**, anterior verificării criteriilor de validare, sistemul verifică compatibilitatea fișierului de tip **.xml** cu sistemul, în caz de incompatibilitate afișând un mesaj de eroare în acest sens.

6.4. TRANZACȚIONAREA PE PZU

6.4.1. OPEE și participanții la piață au responsabilitatea validării rezultatelor pe baza principiilor de piață, respectiv OPEE din perspectiva alocării pe portofoliile de oferte și participanții la piață din perspectiva propriilor oferte.

6.4.2. Principiile de validare a rezultatelor tranzacționării sunt:

- a) Ofertele orare de vânzare nu sunt executate pentru cantitățile ofertate la prețuri mai mari decât PIP.
- b) Ofertele orare de cumpărare nu sunt executate pentru cantitățile ofertate la prețuri mai mici decât PIP.
- c) Ofertele orare de vânzare sunt executate pentru cantitățile ofertate la prețuri strict mai mici decât PIP.
- d) Ofertele orare de cumpărare sunt executate pentru cantitățile ofertate la prețuri strict mai mari decât PIP.
- e) Ofertele orare pot să nu fie executate sau pot fi executate parțial pentru cantitățile ofertate la vânzare/cumpărare la prețuri egale cu PIP. Pentru o cantitate tranzacționată rezultată mai mică decât cantitatea ofertată la preț egal cu PIP, se aplică alocarea pro-rata între aceste oferte.
- f) O ofertă bloc de vânzare nu va fi executată dacă prețul său este mai mare decât prețul mediu al pieței rezultat din media PIP orare publicate pe intervalele de tranzacționare la care se referă oferta bloc, ponderată cu volumele aferente fiecărui interval de tranzacționare din oferta bloc.
- g) O ofertă bloc de cumpărare nu va fi executată dacă prețul său este mai mic decât prețul mediu al pieței rezultat din media PIP orare publicate pe intervalele de tranzacționare la care se referă oferta bloc, ponderată cu volumele aferente fiecărui interval de tranzacționare din oferta bloc.
- h) În cazul în care intersecția curbei cererii cu cea a ofertei are loc pe un interval comun de prețuri, PIP este stabilit la mijlocul intervalului comun de prețuri.
- i) În cazul în care intersecția curbei cererii cu cea a ofertei are loc pe un interval comun de cantități, cantitatea tranzacționată este cea maximă a intervalului comun de cantități.

6.4.3. Toate tranzacțiile încheiate pe un interval de tranzacționare se fac la prețul de închidere a pieței rezultat pentru intervalul respectiv.

6.4.4. Pentru perechile preț-cantitate menționate ca executate în rezultatele licitației se stabilește o tranzacție fermă între OPEE, pe de o parte, și participantul la PZU, pe de altă parte, pentru livrarea energiei electrice în cantitatea final executată, la timpul (ziua de livrare, intervalul de tranzacționare) specificate în ofertă și la un preț egal cu PIP stabilit pentru timpul respectiv.

6.4.5. Livrarea energiei electrice aferentă unei tranzacții încheiate pe PZU se consideră realizată odată cu transmiterea la OST, în cadrul procedurii transmiterii notificărilor fizice ale PRE conform reglementărilor în vigoare, a schimbului de energie electrică corespunzător, între PRE-PZU și PRE-ul din care face parte participantul la PZU; toate PRE-urile au obligația de a transmite NF privind tranzacțiile pe PZU.

6.5. FUNCȚIONAREA ÎN REGIM NORMAL ȘI MĂSURI SPECIALE

6.5.1. Funcționarea în regim normal înseamnă derularea automată a tuturor acțiunilor prevăzute aferente funcționării PZU fără întreruperi sau întârzieri ale proceselor.

6.5.2. Participanții au dreptul să transmită oferte, să modifice sau să anuleze ofertele deja înregistrate în sistemul de tranzacționare până la ora **12:00**, care reprezintă ora de închidere a PZU.

6.5.3. OPEE pune la dispoziția participanților la PZU rezultatele tranzacționării prin intermediul confirmărilor de tranzacții, începând cu ora **12:10**.

6.5.4. Prețul de închidere a pieței este stabilit de algoritm și ia în considerare curbele agregate ale cererii și ofertei rezultate din combinarea ofertelor orare, precum și ofertele bloc validate.

6.5.5. Fiecare tranzacție corespunde unei livrări de energie electrică la o putere constantă de-a lungul intervalului de tranzacționare respectiv.

6.5.6. OPEE transmite OST notificările fizice pentru fiecare PRE, pentru fiecare interval orar, aferente tranzacțiilor încheiate pe PZU de către membrii PRE-ului respectiv, cel mai târziu la ora **15:00**. Notificarea fizică a schimburilor de energie electrică cuprinde 24 de intervale, respectiv 25 sau 23 în zilele de schimbare a orei, după caz.

6.5.7. OPEE pune la dispoziția fiecărei PRE o notificare fizică a schimburilor de energie cu PRE-PZU pentru fiecare interval orar, aferente tranzacțiilor încheiate pe PZU de către membrii PRE-ului respectiv.

6.5.8. Orice întârziere a termenelor prevăzute în funcționarea normală a procesului de cuplare este notificată participanților la piață.

6.5.9. În cazul în care cu 15 minute înainte ora de închidere a PZU nu a fost transmisă nicio ofertă pe cel puțin unul din sensurile de ofertare OPEE va anunța fără întârziere amânarea orei de închidere a PZU și informează participanții la piață, ANRE și OST asupra situației. În acest caz, OPEE prelungește poarta de ofertare pentru 30 minute.

6.5.10. În cazul înregistrării situației de la articolele 6.5.8. și 6.5.9. toate termenele aferente proceselor sesiunii de tranzacționare se decalează corespunzător.

6.6. STABILIREA CANTITĂȚILOR ȘI A PREȚULUI DIN TRANZACȚIONARE

A) Algoritm utilizat

6.6.1. Pentru tranzacționarea pe piața pentru ziua următoare, se folosește algoritmul Euphemia (algoritm aplicat la nivel european pentru cuplarea prin preț a regiunilor în vederea creării pieței interne europene de energie electrică) care urmărește maximizarea bunăstării sociale, și anume a sumei dintre surplusul vânzătorului (diferența dintre valoare volumului tranzacționat și valoare ofertei aferentă volumului tranzacționat) și surplusul cumpărătorului (diferența dintre valoarea ofertei aferentă volumului tranzacționat și valoarea volumului tranzacționat).

B) Reguli specifice privind stabilirea prețului

6.6.2. Prețul este stabilit în moneda națională cu 2 zecimale de către algoritmul de tranzacționare.

6.6.3. OPEE completează curbele ofertelor orare astfel:

a) Dacă cel mai mare preț cerut prin ofertele de vânzare este mai mic decât prețul maxim al scalei de preț pentru PZU, atunci se va adauga o pereche fictivă la vânzare cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu prețul maxim al scalei;

b) Dacă cel mai mic preț cerut prin ofertele de cumpărare este mai mare decât prețul minim al scalei de preț pentru PZU, atunci se va adauga o pereche fictivă la cumpărare cu o cantitate egală cu zero și un preț egal cu prețul minim al scalei.

6.6.4. În cazul în care există cel puțin o ofertă pentru cel puțin un interval orar al zilei de livrare, procesul de calcul e rulat, algoritmul Euphemia furnizând preț pentru fiecare interval conform unor reguli prestabilite, astfel:

- a) Dacă nu există oferte de cumpărare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între prețul minim al scalei de preț (zero) și cel mai mic preț al ofertelor de vânzare;
- b) Dacă nu există oferte de vânzare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între prețul maxim al scalei de preț și cel mai mare preț al ofertelor de cumpărare;
- c) Dacă nu există oferte de vânzare și nici oferte de cumpărare, PIP declarat este egal cu media aritmetică între limita minimă (zero) și limita maximă a scalei de preț;
- d) Dacă nu există intersecție între curba cererii și curba ofertei, PIP declarat este egal cu media aritmetică între cel mai mare preț al ofertei de cumpărare și cel mai mic preț al ofertei de vânzare.

C) Principii privind executarea ofertelor și stabilirea cantităților tranzacționate

6.6.5. Ofertele orare de vânzare la preț mai mic și ofertele orare de cumpărare la preț mai mare decât PIP sunt executate în întregime.

6.6.6. Ofertele orare de vânzare la preț mai mare și ofertele orare de cumpărare la preț mai mic decât PIP nu sunt executate.

6.6.7. Ofertele orare pot să nu fie executate sau să fie executate parțial sau total pentru cantitățile ofertate la vânzare/cumpărare la prețuri egale cu PIP.

6.6.8. Condiția de executare a unei oferte bloc: pentru oferta bloc de vânzare, aceasta este acceptată dacă prețul mediu per MWh tranzacționat în cadrul blocului este cel puțin egal cu prețul de ofertă al blocului, iar pentru oferta bloc de cumpărare, prețul mediu per MWh tranzacționat în cadrul blocului este cel mult egal cu prețul de ofertă al blocului.

6.6.9. În principiu, o ofertă bloc independentă este executată dacă se îndeplinește condiția de executare a ofertei bloc.

6.6.10. Situațiile posibile de executare sau neexecutare a ofertelor bloc sunt următoarele:

- a) o ofertă bloc independentă nu este executată dacă nu se îndeplinește condiția ofertei bloc;
- b) o ofertă bloc independentă poate să nu fie executată chiar dacă se îndeplinește condiția ofertei bloc. Aceste oferte se resping prin rularea algoritmului de cuplare și se numesc oferte bloc respinse în mod paradoxal.
- c) o ofertă bloc interdependentă care este ofertă bloc „părinte” (ofertă a cărei acceptare se poate face prin îndeplinirea condiției de executare a ofertei bloc, independent de alte oferte) poate fi executată chiar dacă nu se îndeplinește condiția ofertei bloc în situația în care oferta bloc „copil” (ofertă a cărei acceptare este condiționată suplimentar de acceptarea ofertei bloc „părinte”) a sa completează prețul mediu per MWh tranzacționat în cadrul blocului astfel încât, per total, să se respecte condiția de executare a ofertei bloc „părinte”.

6.7. CONFIRMAREA TRANZACȚIILOR

A) Emiterea confirmărilor tranzacțiilor

6.7.1. Tranzacțiile pe PZU se încheie în fiecare zi de tranzacționare și reprezintă angajamente ferme ale participanților la PZU.

6.7.2. Fiecare tranzacție corespunde unui interval de tranzacționare exprimat în ore EET aferent zilei de livrare pentru care s-a încheiat tranzacția.

6.7.3. Începând cu ora **12:10** OPEE pune la dispoziția participanților confirmările de tranzacție, separat pentru fiecare interval de tranzacționare.

6.7.4. În regim de funcționare normală, confirmările de tranzacții sunt generate în mod automat de sistemul de tranzacționare al PZU de îndată ce se închide poarta de matching și se deschide poarta pentru publicarea rezultatelor tranzacțiilor (punerea la dispoziția participanților a confirmărilor de tranzacții). În cazul întârzierii procesului de tranzacționare, confirmările de tranzacții sunt puse la dispoziția participanților la piață de îndată ce procesul de tranzacționare s-a încheiat.

6.7.5. Confirmările de tranzacții puse la dispoziția participanților vor conține următoarele informații:

- Ziua de livrare;
- Tipul de ofertă: ofertă orară (SHB) sau ofertă bloc (BLB);
- Sensul ofertei: vânzare sau cumpărare;
- Intervalul orar, respectiv intervalul de definiție a blocului pentru care s-a încheiat tranzacția;
- Codul de identificare al tranzacției;
- Versiunea ofertei care a intrat în tranzacție;
- Detaliile ofertei: perechile preț-cantitate;
- Cantitatea tranzacționată și PIP.

B) Întârzierea generării confirmărilor de tranzacții

6.7.6. În situația apariției unor întârzieri ale procesului de tranzacționare și întârzierii publicării rezultatelor față de programul de publicare a acestora în regimul de funcționare normală, OPEE transmite participanților la piață comunicarea privind întârzierea publicării rezultatelor prin mesajul *Publicarea rezultatelor pieței întârzie*.

6.7.7. În situația întârzierii procesului de tranzacționare, OPEE generează și pune la dispoziția participanților confirmările de tranzacții de îndată ce rezultatele procesului de tranzacționare sunt disponibile.

6.7.8. În cazul situațiilor în care participanții nu pot accesa confirmările de tranzacții, OPEE va notifica participanții și OST asupra situației apărute, va deschide canalele de comunicație prin e-mail prevăzute în *Secțiunea 6.9.: Situațiile de urgență* și va transmite confirmările de tranzacții în cel mai scurt timp posibil.

C) Contestații la confirmările de tranzacții

6.7.9. Participanții la PZU au la dispoziție 20 de minute de la momentul punerii la dispoziție/transmiterii prin canale alternative a confirmărilor de tranzacții pentru a transmite contestații la confirmările de tranzacții.

6.7.10. Dacă participantul nu transmite contestații la confirmările de tranzacții în intervalul de timp prevăzut, tranzacțiile se consideră acceptate.

6.7.11. Contestațiile sunt înregistrate în sistemul de tranzacționare al PZU prin interfața web în timp real.

6.7.12. Orice contestație transmisă nu exonerează Participantul la PZU în cauză de îndeplinirea obligațiilor rezultate din tranzacțiile contestate.

6.8. DECONTAREA

6.8.1. OPEE elaborează procedurile pentru realizarea funcțiilor specifice decontării conform prezentelor prevederi.

6.8.2. Fiecare solicitant care dorește să fie înregistrat în calitate de participant la PZU, trebuie să deschidă un cont în numerar la o bancă care îndeplinește criteriile prevăzute în *Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare* elaborată de OPEE, denumită în continuare bancă de decontare.

6.8.3. OPEE deschide un cont central al PZU la un Prestator de servicii de plată pentru Beneficiarul plății din Republica Moldova, pentru încasările și plățile aferente tranzacțiilor încheiate pe PZU.

6.8.4. Un solicitant care dorește să devină participant la PZU depune la OPEE, înainte de a transmite oferte de cumpărare energie electrică, mandatul privind plata prin debitare directă care să permită OPEE încasarea sumelor la care este îndreptățit conform notelor de decontare.

6.8.5. OPEE are dreptul să solicite participantului la PZU constituirea unei garanții financiare înainte ca respectivul participant la PZU să transmită oferte de cumpărare.

6.8.6. OPEE elaborează procedura pentru determinarea necesarului și a tipurilor de garanții financiare solicitate, privind realizarea și verificarea constituirii garanțiilor (*Procedura operațională privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare*), precum și procedura privind efectuarea încasărilor/plăților aferente tranzacțiilor pe PZU (*Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața de energie electrică pentru Ziua Următoare*).

6.8.7. Pentru fiecare participant la PZU, OPEE determină zilnic valoarea în MDL a obligațiilor de plată/drepturilor de încasare, prin însumarea produselor dintre cantitățile și prețurile pentru toate tranzacțiile pe care respectivul participant la PZU le-a încheiat cu OPEE pe PZU pentru ziua de livrare corespunzătoare.

6.8.8. Separat pentru fiecare participant la PZU și pentru fiecare zi de livrare, OPEE întocmește o notă de decontare zilnică ce cuprinde toate valorile nete care trebuie debitate sau creditate în contul central al PZU.

6.8.9. OPEE pune la dispoziția fiecărui participant la PZU, înainte de sfârșitul zilei de tranzacționare, nota de decontare zilnică și transmite ordine de plată de debitare directă pentru obligațiile de plată nete către Prestatorul de servicii de plată pentru Beneficiarul plății la care este deschis contul central al PZU, conform prevederilor *Procedurii operaționale privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare*.

6.8.10. Notele de decontare trebuie achitate prin mecanismul de debit direct în termenele prevăzute în *Procedura operațională privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare*. Plățile se consideră efectuate la data la care valorile corespunzătoare au fost debitate sau creditate în contul central al PZU.

6.9. SITUAȚIILE DE URGENȚĂ

6.9.1. Nu se poate stabili PIP prin procesul normal de calcul în situațiile în care:

- a) din cauza nefuncționării sau funcționării defectuoase a sistemului de tranzacționare, nu se poate finaliza procesul de calcul și, în consecință, nu se poate determina PIP pentru zona de ofertare națională sau
- b) dacă nu a existat pentru o zi de livrare niciun interval orar în care să existe cel puțin o ofertă.

6.9.2. În situațiile menționate în articolul 6.9.1. OPEE informează participanții la PZU, OST și ANRE că nu a fost posibilă închiderea pieței, iar prețul PZU este declarat convențional la valoarea sa stabilită sau declarată, după caz, pentru intervalul de tranzacționare respectiv al zilei anterioare, care este ziua bancară anterioară, dacă incidentul are efect asupra unei zile bancare, sau ziua nebankară anterioară, dacă incidentul are efect asupra unei zile nebankare.

6.9.3. În scopul stabilirii prețului convențional pentru PZU în situațiile în care nu este posibilă închiderea pieței la lansarea PZU și când nu există date pentru ziua anterioară, fie aceasta bancară sau nebankară, se vor considera prețurile medii aferente contractelor bilaterale.

6.9.4. Situațiile de urgență privind funcționarea defectuoasă a sistemului de tranzacționare și a căilor de comunicație proprii ale OPEE și ale participanților la PZU se aplică atunci când pe această piață apare cel puțin una dintre următoarele situații:

a) atunci când din cauza nefuncționării sau funcționării defectuoase a căilor de comunicație proprii, unul sau mai mulți participanți la PZU nu pot transmite ofertele de vânzare/cumpărare pe PZU către, sau recepționa confirmările de tranzacție de la OPEE;

b) atunci când din cauza nefuncționării sau funcționării defectuoase a căilor de comunicație proprii, OPEE nu poate recepționa ofertele transmise de participanții la PZU sau nu poate transmite confirmările de tranzacții către aceștia și notificările fizice către OST.

6.9.5. Responsabilitățile care revin OPEE, OST și participanților la Piața pentru Ziua Următoare, privitor la cazurile de urgență menționate sunt precizate în Tabelul următor:

Nr. crt.	Caz 6.10.1.	Acțiune	Responsabil
1	a)	Deschiderea unui canal de comunicație alternativ de acces la internet	Participanții la PZU și OST
2		Notificarea OPEE prin e-mail asupra situației create și transmiterea datelor atașate la e-mail-ul de notificare și/sau recepționarea datelor prin e-mail de la OPEE	
3	b)	Deschiderea unui canal de comunicație alternativ de acces la internet	OPEE
4		Notificarea OST și participanților la piață, prin e-mail asupra situației create, transmiterea și/sau recepționarea datelor prin e-mail către/de la OPEE	

6.10. COMUNICAREA OPEE ÎN CADRUL PROCESULUI DE TRANZACȚIONARE

6.10.1. Participanții la PZU vor fi informați în cel mai scurt timp posibil despre orice eveniment ce are legătură cu procesul de tranzacționare la care aceștia iau parte, prin intermediul sistemului de tranzacționare, poștei electronice, website-ul OPEM S.R.L., în funcție de situație.

6.10.2. OPEE asigură în permanență comunicarea cu participanții la PZU prin comunicările operaționale în scopul asigurării informării în egală măsură și simultane a tuturor participanților și desfășurării eficiente a procesului de tranzacționare.

7. ANEXE**ANEXA 1****TIPURI DE OFERTE DISPONIBILE ÎN SISTEMUL DE TRANZACȚIONARE**

1. În sistemul de tranzacționare al PZU pot fi introduse oferte bloc independente și oferte bloc interdependente.
2. Caracteristicile ofertelor bloc implementate în sistemul de tranzacționare sunt:
 - 2.1. Tipul *Totul sau Nimic*, respectiv ofertele bloc pot fi acceptate în integralitatea lor sau dacă nu, respinse integral;
 - 2.2. Perioada de definiție a blocului este formată din minim **2** intervale de tranzacționare;
 - 2.3. Perioada de definiție a blocului este formată din intervale de tranzacționare consecutive;
 - 2.4. Prețul de definiție a blocului este prețul unitar de ofertă, respectiv:
 - a) Prețul minim acceptat per MWh pentru toată energia ofertată în cadrul unui bloc de vânzare;
 - b) Prețul maxim oferit per MWh pentru toată energia ofertată în cadrul unui bloc de cumpărare.
 - 2.5. Cantitatea de definiție a blocului este aceeași pentru toate intervalele de tranzacționare din perioada de definiție a blocului.
3. Caracteristicile ofertelor bloc interdependente:
 - 3.1. Oferta bloc tip „copil” este o ofertă bloc a cărei acceptare depinde de acceptarea unei alte oferte bloc, numită ofertă bloc „părinte”;
 - 3.2. Algoritmul Euphemia permite și executarea unei familii de oferte bloc pentru care, în cazul ofertelor bloc de vânzare, valoarea totală a blocului „părinte”, calculată la PIP, este mai mică decât valoarea de ofertă, respectiv în cazul ofertelor bloc de cumpărare, este mai mare decât valoarea de ofertă, cu condiția ca valoarea ofertei „copil” să compenseze, în termeni de bunăstare, această diferență;
4. Limite corespunzătoare ofertelor bloc:
 - 4.1. Cantitatea minimă de definiție a blocului este de **0,001 MWh**;
 - 4.2. Cantitatea maximă de definiție pentru ofertele bloc este de **20 MWh**, aceasta valoare putând fi ajustată pentru a menține în limite acceptabile performanțele algoritmului de tranzacționare în contextul lichidității pieței;
 - 4.3. Numărul maxim de oferte bloc este **6** per participant, din care numărul maxim total al ofertelor bloc interdependente (aflate, de exemplu, în legătură de tip părinte-copil) este **6**;
 - 4.4. Oferta bloc „părinte” poate avea numai o ofertă bloc „copil”;
 - 4.5. Oferta bloc „copil” poate avea numai o ofertă bloc „părinte”;
 - 4.6. O familie de oferte bloc poate avea maxim trei generații de oferte bloc interdependente, respectiv maxim 3 oferte bloc interdependente.
5. Prețul maxim al scalei de preț este stabilit pe baza unei proceduri elaborată de OPEE și avizată de ANRE, iar prețul minim al scalei de preț este **0 MDL/MWh**.

ANEXA 2**DREPTURI ȘI RESPONSABILITĂȚI****1. Participantul la PZU are următoarele drepturi**

- 1.1. Să transmită oferte de vânzare și/sau oferte de cumpărare de energie electrică pe PZU;
- 1.2. Să declare volume limită orare aplicabile ofertelor proprii (separat pentru vânzare și cumpărare) și să modifice acest volum numai cu notificarea scrisă prealabilă transmisă OPEE;
- 1.3. Să modifice sau să anuleze oferta proprie de energie electrică și să transmită oferta modificată în timpul orelor de transmitere a ofertelor pe PZU conform prevederilor Procedurii;
- 1.4. În cazul în care nu poate accesa sistemul de tranzacționare al PZU, să transmită Oferta proprie de energie în format **.xml** prin e-mail și să solicite OPEE încărcarea acesteia în numele său în sistemul de tranzacționare al PZU, respectând prevederile prezentei proceduri;
- 1.5. În cazul în care nu poate accesa sistemul de tranzacționare al PZU, să solicite OPEE anularea ofertelor în numele lui, respectând prevederile prezentei proceduri;
- 1.6. Să fie informat prin mesaje afișate de sistemul informatic al PZU asupra validării sau invalidării ofertelor sale;
- 1.7. Să primească notificări prin sistemul de tranzacționare prin care să fie informat cu privire la întârzierea generării confirmărilor de tranzacții și punerea acestora la dispoziția participanților;
- 1.8. Să acceseze confirmările de tranzacții pentru fiecare zi de livrare prin intermediul sistemului de tranzacționare al PZU;
- 1.9. Să solicite OPEE transmiterea confirmărilor de tranzacții prin canale alternative în situația în care participantul nu poate accesa sistemul de tranzacționare;
- 1.10. Să acceseze Notele de decontare zilnice și să solicite OPEE transmiterea acestora prin canale alternative de comunicație (e-mail) în situația în care nu poate accesa Sistemul de tranzacționare al PZU;
- 1.11. Să încaseze contravaloarea drepturilor nete de încălzire, prevăzute în Notele de decontare zilnice și să documenteze, lunar, încasarea drepturilor și plata obligațiilor, de regularizare, în valoare egală, reciprocă;
- 1.12. Să solicite și să primească din partea OPEM S.R.L. asistență și sesiuni de instruire practică cu privire la utilizarea Sistemului de tranzacționare al PZU;
- 1.13. Să fie informat de către OPEE că nu s-au primit oferte de cumpărare, respectiv de vânzare în cazul în care curba cererii sau curba ofertei pe piață conține o cantitate egală cu zero și în cazurile în care oferta este insuficientă sau este lipsă de cerere iar cantitatea totală a curbei ofertei este mai mică decât cererea minimă (cantitatea cerută la prețul maxim al scalei de preț).

2. Participantul la PZU are următoarele responsabilități

- 2.1. Să respecte prevederile prezentei Proceduri privind condițiile și modul de înscriere a ofertelor de energie electrică în sistemul de tranzacționare al PZU;
- 2.2. Să notifice OPEE privind capacitatea instalată pentru a fi setată în sistemul de tranzacționare, precum și privind orice actualizări intervenite în capacitatea instalată, furnizând licența actualizată sau alt document eliberat de ANRE care certifică această modificare sau declarație pe proprie răspundere dacă nu există alt document de certificare.

- 2.3. Să respecte formatul și conținutul cadru al ofertelor de energie pentru PZU conform prevederilor prezentei Proceduri;
- 2.4. Să transmită ofertele de energie pentru PZU doar în intervalele de înregistrare a ofertelor precizate în Procedură;
- 2.5. Să verifice corectitudinea datelor de ofertă din fișierul tip **.xml** înainte de transmiterea acestuia OPEE în vederea înregistrării ofertei în sistemul de tranzacționare de către OPEE în numele participantului la PZU;
- 2.6. Să verifice dacă oferta transmisă pentru PZU a fost încărcată în sistemul de tranzacționare;
- 2.7. Să verifice corectitudinea datelor înregistrate în sistemul de tranzacționare al PZU din punct de vedere al cantităților și prețurilor imediat după introducerea ofertei;
- 2.8. Să verifice dacă oferta transmisă pentru PZU a fost validată;
- 2.9. Să refacă oferta pentru PZU și să o retransmită sistemului de tranzacționare dacă aceasta nu a fost validată;
- 3.1. Să contacteze imediat OPEE dacă nu primește o notificare de la acesta despre validarea sau invalidarea ofertei în termen de 15 minute de la transmiterea oficială a ofertei (momentul înscrierii ofertei în sistemul de tranzacționare);
- 3.2. Să anunțe OPEE despre apariția unei situații în care nu pot accesa confirmările de tranzacții;
- 3.3. Să asigure disponibilitățile financiare necesare debitării contului său, deschis la Banca de decontare, la valoarea netă a obligațiilor de plată prevăzută prin Notele de decontare zilnice;
- 3.4. Să verifice periodic înregistrările din fișierul Lista de înregistrări privind acțiunile semnificative desfășurate pe PZU, fișier accesibil în sistemul de tranzacționare;
- 3.5. Să anunțe telefonic în mod operativ OPEE asupra problemelor de conectare la aplicația informatică aferentă PZU și să transmită prin e-mail, în timp util, oferta în format **.xml** în vederea încărcării acesteia în sistemul de tranzacționare de către OPEE în numele său;
- 3.6. Să păstreze în permanență lista actualizată a persoanelor împuternicite în relația cu OPEM S.R.L. conform prevederilor *Procedurii privind înregistrarea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)*;
- 3.7. Să respecte prevederile din *Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică*;
- 3.8. Să respecte prevederile din *Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor pe Piața pentru Ziua Următoare de energie electrică*;
- 3.9. Să respecte prevederile din *Procedura privind înregistrarea participanților la piețele organizate de energie electrică (PZU și PPZ)*;

3. OPEE are următoarele drepturi

- 3.10. Să invalideze ofertele de energie pentru PZU care nu corespund prevederilor prezentei Proceduri privind valabilitatea licenței, conținutul, formatul și ora de transmitere a ofertei;
- 3.11. Să refuze încărcarea/anularea ofertelor în/din sistemul de tranzacționare la solicitarea Participantului, dacă acesta nu respectă prevederile prezentei Proceduri;
- 3.12. Să invalideze oferta zilnică de cumpărare în cazul în care valoarea acesteia depășește valoarea garanței de validare/disponibile în conformitate cu *Contractul cadru de participare la PZU și PPZ* și cu *Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare*;

3.13. Să invalideze ofertele Participantului dacă acesta se află în situația de a nu îndeplini condițiile pentru asumarea explicită a responsabilității pentru echilibrare;

3.14. Să introducă oferte în sistemul de tranzacționare al PZU, la solicitarea participantului și în numele acestuia, doar în situația în care participantul nu poate accesa sistemul de tranzacționare al PZU;

3.15. Să întârzie publicarea rezultatelor tranzacțiilor în condițiile stabilite de prezenta Procedură;

3.16. Să încaseze contravaloarea drepturilor nete de încasare, prevăzute în Notele de decontare zilnice prin transmiterea la banca cont central a instrucțiunilor de debitare directă aferente și să documenteze, lunar, încasarea drepturilor și plata obligațiilor, de regularizare, în valoare egală, reciprocă;

3.17. Să solicite executarea scrisorii de garanție bancară în situația în care participantul la PZU nu a asigurat disponibilitățile financiare necesare debitării contului său deschis la banca de decontare.

4. OPEE are următoarele responsabilități

4.1. Să asigure un mediu de tranzacționare în condiții de corectitudine, obiectivitate, independență, echidistanță, transparență și nediscriminare în conformitate cu prevederile legislației primare și secundare aplicabile;

4.2. Să asigure participanților la PZU asistență operativă cu privire la utilizarea sistemului de tranzacționare al PZU;

4.3. Să pună la dispoziția participanților la PZU instrucțiunile de utilizare a sistemului de tranzacționare al PZU și să-i informeze în timp util asupra oricăror modificări aduse acestuia prin mesaje de informare;

4.4. Să valideze/invalideze ofertele de energie transmise de Participanții la PZU conform prevederilor prezentei Proceduri;

4.5. Să informeze Participantul despre validarea sau invalidarea motivată a unei oferte prin mesaje operative lansate de sistemul informatic al PZU;

4.6. Să pună la dispoziția Participantului confirmările de tranzacție pentru fiecare zi de livrare;

4.7. Să notifice Participantul asupra întârzierii publicării rezultatelor tranzacțiilor, față de programul de publicare a acestora;

4.8. Să transmită prin canale alternative de comunicație confirmările de tranzacție participantului care a solicitat aceasta în condițiile prevăzute de prezenta Procedură;

4.9. Să achite, integral, contravaloarea drepturilor nete de încasare prevăzute în Notele de decontare zilnice prin ordinele de plată emise pentru creditarea contului bancar deschis de către Participantul la PZU la o bancă din Republica Moldova;

4.10. Să pună la dispoziția Participanților la PZU prezenta Procedură și să-i informeze asupra modificărilor efectuate ulterior în cadrul acestei Proceduri;

4.11. Să respecte confidențialitatea informațiilor cu privire la ofertele și tranzacțiile pe PZU ale Participanților, cu excepția acelor situații când, în baza legii, a unor reglementări sau a solicitării din partea unei instanțe de judecată investite sau autorități publice autorizate se solicită dezvăluirea de informații;

4.12. Să anunțe participanții la PZU prin mijloace alternative (telefon, e-mail, website) asupra întreruperii funcționării sistemului de tranzacționare în cazul situațiilor de funcționare defectuoasă sau de mentenanță programată a sistemului de tranzacționare conform prezentei Proceduri.

5. PRE din care face parte un Participant la PZU (fără a fi participant la PZU) are următoarele drepturi:

5.1. Să primească, la cerere, credențialele pentru conectarea la sistemul informatic post tranzactionare în vederea accesării Notificării Fizice create pe baza tranzactiilor aferente Participantilor la PZU pentru care și-a asumat responsabilitatea echilibrării.

5.2. Să fie anunțată prin canale de comunicație alternative (telefon, e-mail, website) în cazul întreruperii și a reluării funcționării sistemului de tranzacționare;

6. PRE din care face parte un Participant la PZU (fără a fi participant la PZU) are următoarele responsabilități:

6.1. Să nu comunice datele de acces la sistemul informatic post tranzacționare unor persoane neautorizate.

6.2. Să își salveze în sistemul informatic propriu Notificările fizice ale PRE-ului.